

Elektros rinkos pokyčiai 2012 m.

Tadas Adomaitis
Generalinio direktoriaus pavaduotojas plėtrai

2012 02 15
BALTPOOL UAB

Turinys

- Lietuvos elektros birža – kaip mums sekasi?
- Elektros rinkos integracija
- Bendra rinka 2020 metais – elektros srautai
- Kaip veikia prekybos zonos?
- Nord Pool Spot Lietuvoje
- Išvados

Lietuvos elektros biržos rezultatai

- Lietuvos elektros biržoje registruoti **32** biržos dalyviai
- 2011 metais elektros biržoje suprekiauta **7,96 TWh** elektros energijos
- Vidutinė biržos kaina 2011 metais: **15.62 ct/kWh** (12.43 ct/kWh gruodį, 17.23 ct/kWh birželį)
- Pinigine išraiška elektros energijos 2011 metais biržoje suprekiauta už **1,244 mlrd. LTL**

Bendra elektros rinka – 2016 m.

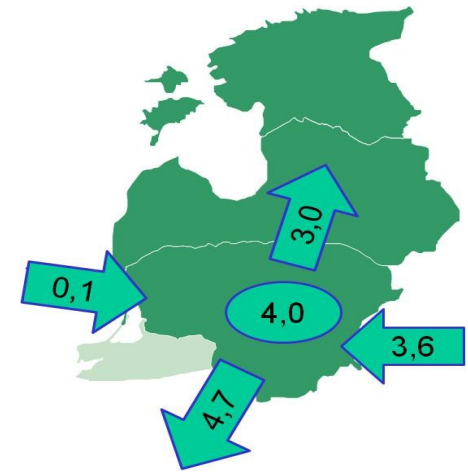
- ▶ Sukurta NordPool Spot prekybos zona - 2012
- ▶ Sukurta Baltijos šalių išvestinių finansinių instrumentų elektrai rinka - 2013

- ▶ Įvestas infrastruktūros, panaudojamos importuojant elektros energiją iš trečiųjų šalių, tarifas - 2014
- ▶ Įdiegtas elektros prekybos ir tarp sisteminių galių panaudojimo mechanizmas su Lenkija - 2015
- ▶ Realizuota Bendra Baltijos ir Šiaurės šalių rezervavimo ir balansavimo rinka - 2016

- ▶ Vietos generacijos šaltiniams atsiveria galimybė realizuoti produktus ir paslaugas Baltijos šalių rinkoje
- ▶ Vartotojams atsiveria galimybė gauti elektrą už konkurencingą rinkos principais pagrįstą kainą
- ▶ Elektros energijos prekyba su trečiosiomis šalimis leidžiama tik per elektros biržą

Elektros srautai Lietuvoje, nutiesus elektros jungtis su Lenkija ir Švedija

- 2016 m. metais Lietuva yra deficinė šalis.
- Atsiradus VAE 2020 m. ir tapus pertekline sistema, elektros energijos srautas daugiausia juda iš Lietuvos ir Rusijos į kaimynines Lenkiją bei Latviją. Sumažėja srautas iš Rusijos.
- Naujos elektros jungtys padės diferencijuoti importą ir tikėtis palankesnių kainų jau 2016 metais.
- Nauja atominė elektrinė 2020 metais turėtų leisti Lietuvai tapti eksportuojančia šalimi.

2020 m.

Tikėtini energijos srautai ir šalies balansas TWh/m.
Šaltinis: LITGRID

Prekyba tarp atskirų prekybos zonų

- Dieną prieš gamybą ir vartojimą vyksta prekyba elektros energija
- Jei yra pralaidumų ribojimų tarp prekybos zonų, jose susiformuoja skirtingos kainos
- Nord Pool Spot šiuo atveju perka elektros energiją pigesnės kainos zonoje ir parduoda ją brangesnės kainos zonoje visa pralaidumo apimtimi
- Gautos pajamos dėl kainų skirtumų padalinamos tų zonų perdavimo sistemos operatoriams
- Perdavimo sistemos operatoriai gauna pajamas, kurias investuoja pralaidumų plėtrai arba tarifo mažinimui

Esama situacija Lietuvoje

Lietuvoje teisės aktai leidžia vyksti sklandžiai elektros rinkos integracijai

- Yra įgyvendinti trečio paketo reikalavimai – pasirinktas Perdavimo sistemos operatoriaus (TSO) modelis
- Nord Pool Spot ir Litgrid priims bendrą sprendimą dėl Lietuvos prekybos zonos atidarymo (prisijungimo prie NPS grupės)
- Prekybos zonos atidarymas Lietuvoje gali vykti 2012 m. III-IV ketvirčiais

Glaudus Nord Pool Spot ir Litgrid bendradarbiavimas vyksta šiandien

- Prekybos zonos projekto įgyvendinimas planuojamas ir vykdomas
- Derinama tarpusavio sutartis

Tarpsisteminių pralaidumų valdymas bus vykdomas diena-prieš rinkoje

- Rengiamas sprendimas

Pagrindinės išvados

- Bendros rinkos sukūrimas prekybos zonų pagrindu leis efektyviai išnaudoti tarpsisteminius pralaidumus
- Rinkos integracijos rezultate Lietuva ir kitos Baltijos šalys nebebus izoliuotos, o taps vieningos Europos elektros rinkos dalimi
- Visose trijose Baltijos šalyse veiks Nord Pool Spot prekybos zonos, kaip numatyta BEMIP
- Integracijos stipresnė įtaka Lietuvai bus jaučiama pastačius elektros jungtis su Švedija ir Lenkija

**Ačiū už dėmesį!
Klausimai?**

tadas.adomaitis@baltpool.lt
www.baltpool.lt